

ASIA

Hovioikeuden päätöksen lähettäminen asiamiehelle

KANTELU

Kanteliija on oikeuskanslerille 16.4.2018 osoittamassaan kantelussa arvostellut Turun hovioikeuden menettelyä ratkaisun tiedoksi antamisessa oikeudenkäynnin osapuolelle. Kanteliija oli toiminut hovioikeudessa käsitellyssä riita-asiassa osapuolen (sivuväliintulijan) asiamiehenä. Kanteliija oli kertomansa mukaan saanut hovioikeuden joulukuussa 2017 antaman päätöksen vasta huhtikuussa 2018 sen jälkeen, kun hän oli tiedustellut asian käsittelyvaihetta. Saatuaan tuolloin tietää asian olleen jo ratkaistu, kanteliija oli pyytänyt päätöstä.

Kanteliija on pyytänyt oikeuskansleria ryhtymään tämän tarpeelliseksi katsomiin toimenpiteisiin hovioikeuden menettelyn johdosta.

SELVITYS

Turun hovioikeus on antanut presidentin allekirjoittaman selvityksen.

VASTINE

Kanteliija on antanut hankitusta selvityksestä vastineensa.

RATKAISU

Tapahtumien kulku kantelun ja hankitun selvityksen perusteella

Pirkanmaan kärjäoikeus antoi joulukuussa 2015 vahingonkorvausta koskeneessa riita-asiassa tuomion, jolla kanne hylättiin kokonaisuudessaan. Kantaja haki Turun hovioikeudessa muutosta kärjäoikeuden tuomioon. Asian ollessa hovioikeudessa vireillä hovioikeudelle tehtiin sivuväliintulohakemus, jonka hovioikeus hyväksyi päätöksellään lokakuussa 2016. Kanteliija toimi kyseisen väliintulijan asiamiehenä.

Kantelija ilmoitti sekä sivuväliintulohakemuksessa että hovioikeudelle annetussa vastauskirjelmässä sivuväliintulijan prosessiosoitteeksi kantelijan toimiston yhteystiedot, mukaan lukien sähköpostiosoitteen. Kyseinen sähköpostiosoite oli eri kuin hovioikeuden asiamiestietokantaan jo vuonna 2014 tallennettu kantelijan sähköpostiosoite.

Hovioikeudessa asian valmisteleva jäsen tai hovioikeuden esittelijä otti kantelijan uuden sähköpostiosoitteen tämän toimittamista asiakirjoista ja merkitsi sen väliintulohakemusta koskevan päätöksen taltion takasivulle. Väliintulohakemusta koskenut hovioikeuden päätös lähetettiin hovioikeudesta kantelijan mainittuun uuteen sähköpostiosoitteeseen, joten kantelija sai sivuväliintulijan asiamiehenä päätöksen asianmukaisesti.

Seuraavaksi asia siirtyi hovioikeudessa jatkokäsittelylupaa koskeneeseen harkintaan. Ratkaisukokoonpano vaihtui tässä yhteydessä valmistelusta vastaavana jäsenenä toiminutta hovioikeudenneuvosta lukuun ottamatta eikä asialle määrätty erillistä esittelijää. Valmistelevana jäsenenä ja asian esittelijänä hovioikeudenneuvos lähetti sähköpostitse osapuolten asiamiehille pyynnön toimittaa oikeudenkäyntikuluvaatimukset/-laskut. Hovioikeudenneuvos käytti tällöin sivuväliintulijan kohdalla kantelijan uutta sähköpostiosoitetta, jonka hän otti joko kantelijan toimittamista asiakirjoista tai väliintuloa koskeneen taltion takasivun tiedoista. Hovioikeus lähetti näin ollen kantelijalle asianmukaisesti myös pyynnön toimittaa oikeudenkäyntikuluvaatimukset/-laskun.

Kun hovioikeus antoi joulukuussa 2017 jatkokäsittelyluvan epäämistä koskevan päätöksensä, oli julkipanosta huolehtineen lainkäyttösihteerin käytössä edelleen hovioikeuden asianshallinnan asiamiestietokantaan tallennettu ja ko. järjestelmän asian taltion takasivulle luoma kantelijan aiempi sähköpostiosoite. Jatkokäsittelyluvan epäämistä koskeva päätös lähetettiin tämän vuoksi hovioikeudesta kantelijan aiempaan sähköpostiosoitteeseen.

Arviointi

Oikeudenkäymiskaaren 24 luvun 18 §:n 1 momentin mukaan hovioikeuden on lähetettävä ratkaisustaan kappale kaikille hovioikeudessa puhevaltaa käyttäneille. Säännöstä koskevissa esitöissä (HE 33/1997 vp, s. 49) todetaan, että hovioikeuden on siten lähetettävä kappale ratkaisustaan asianosaisten lisäksi myös esimerkiksi väliintulijalle. Tämä on esitöiden mukaan tehtävä viipymättä ratkaisun antamisen tai julistamisen jälkeen.

Hovioikeus antoi kantelussa tarkoitetun jatkokäsittelyluvan epäämistä koskevan päätöksen joulukuussa 2017. Edellä mainitun säännöksen perusteella on selvää, että hovioikeuden olisi tullut viipymättä lähettää päätös sivuväliintulijan asiamiehenä toimineelle kantelijalle tämän prosessiosoitteeksi ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Korostan, että osapuolella on kussakin yksittäisessä oikeudenkäynnissä oikeus (ja velvollisuus) ilmoittaa haluamansa prosessiosoite, jota tuomioistuimen on käytettävä muun ohella lähettäessään ratkaisunsa tuomioistuimessa puhevaltaa käyttäneille.

Selvityksen mukaan jatkokäsittelyluvan epäämistä koskeva päätös oli kyllä lähetetty kantelijalle, mutta erheellisesti tämän vanhaan sähköpostiosoitteeseen eikä hovioikeudelle ollut tällöin tullut ilmoitusta virheellisestä sähköpostiosoitteesta. Tästä kaikesta päätellen johtui, ettei kantelija saanut päätöstä asianmukaisesti ajallaan, vaan vasta nimenomaisesti pyydettyään sen hovioikeudesta huhtikuussa 2018.

Hovioikeus on edellä selostetuoin tavoin kertonut tapahtumainkulusta selventäen muun ohella, minkä vuoksi väliintulohakemusta koskenut päätös ja pyyntö toimittaa oikeudenkäyntikuluvaa-
timukset/-lasku oli lähetetty kantelijan uuteen sähköpostiosoitteeseen. Tiedonkulun katkos ho-
vioikeuden sisällä näyttäisi olleen syy siihen, että hovioikeus oli jatkokäsittelylupaa koskenutta
päättöstä lähettäessään uuden sijasta käyttänyt kantelijan vanhaa sähköpostiosoitetta. Asian
valmistelusta vastanneen jäsenen tiedossa olleet kantelijan uudet yhteystiedot eivät olleet välit-
tyneet hovioikeuden kirjaamoon ja sen myötä jatkokäsittelyluvan epäämistä koskevan päätök-
sen lähettäneelle lainkäyttösihteerille. Kantelijan yhteystietoja ei selvityksestä päätellen ollut
tarkistettu myöskään väliintuloa koskeneista asiakirjoista.

Hovioikeus korostaa selvityksessään, että mikäli asiaa kirjatessa huomataan asiamiehen yhteys-
tietojen muuttuneen taikka jos asiamies tai hovioikeuden lainkäyttöosasto ilmoittaa muuttu-
neista tiedoista, hovioikeuden kirjaamossa päivitetään asiamiestietokantaa. Tietokannan päivit-
täminen ei automaattisesti päivitä tietoja vireillä oleviin asioihin, joten kirjaamo ilmoittaa
lainkäyttöosastojen notaareille muuttuneista tiedoista, jotta tiedot voidaan päivittää myös
aiemmin vireille tulleisiin ja ratkaisematta oleviin asioihin.

Kantelijan yhteystiedot oli hovioikeuden mukaan lisätty sen tietokantaan jo vuonna 2014 ja
ilmoitus tietojen vaihtumisesta (eli kantelijan sivuväliintulohakemuksessa ja vastauskirjelmässä
ilmoittamat prosessiosoitteetiedot), ei ollut saavuttanut kirjaamoja. Hovioikeuden kirjaamoon ei
ollut myöskään tullut kantelijalta erillistä ilmoitusta yhteystietojen vaihtumisesta.

Hovioikeuden mukaan yhteystietoja päivitettäessä kirjaamossa luotetaan ensisijaisesti ilmoitta-
jan antamiin tietoihin ja yrityksen kotisivuihin, mutta tarvittaessa puuttuvia tietoja haetaan
myös yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä. Yritystietojärjestelmässä oli vielä toukokuussa 2018
ollut kantelijan sähköpostiosoite samaa vanhaa muotoa kuin hovioikeuden asiamiestieto-
kannassa.

Hovioikeuden selvityksen mukaan sen kansliapäällikkö on käsillä olevan kantelun tekemisen
jälkeen toukokuussa 2018 ohjeistanut osastokanslioita varmistamaan aina posti- ja sähköposti-
osoitteiden ajantasaisuuden asiakirjoista/aiemmin saapuneista kirjelmistä. Tämä koskee myös
taltion takasivun osoitteita. Myös lainkäyttöosastolla asianhallinnan asiamiestietokantaa saa ja
tulee hovioikeuden mukaan päivittää, mikäli osoitetiedot ovat muuttuneet, koska muutoin tie-
tokannasta tulee automaattisesti väärä osoite myös seuraaviin asiakirjoihin.

Yhteenvedona totean, että hovioikeus on toiminut virheellisesti lähettäessään jatkokäsittely-
luvan epäämistä koskeneen päätöksen sivuväliintulijan asiamiehenä toimineelle kantelijalle
käyttäen tämän vanhoja yhteystietoja. Tätä virheellisyyttä ei nähdäkseni poista se, että kantelija
ei ollut tehnyt hovioikeuden kirjaamoon erillistä ilmoitusta yhteystietojensa muuttumisesta tai
että yritystietojärjestelmässä ja hovioikeuden asiamiestietokannassa oli tapahtuma-aikana ollut
kantelijan vanhat yhteystiedot. Syynä virheelliseen menettelyyn näyttäisi olleen hovioikeudes-
sa tapahtunut tiedonkulun katkos.

Totean selvyiden vuoksi, että asiassa ei ole väitetty, että hovioikeuden menettely olisi aiheut-
tanut sivuväliintulijalle oikeudenmenetyksiä. Hovioikeus on kerrotuin tavoin sittemmin ohjeis-
tanut toimintaansa vastaisen varalle.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Toimenpiteet

Asiaa kokonaisuutena arvioiden katson riittäväksi toimenpiteeksi saattaa Turun hovioikeuden tietoon käsitykseni sen virheellisestä menettelystä päätöksen lähettämisessä hovioikeudessa puhevaltaa käyttäneelle. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni hovioikeuden presidentille.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijäneuvos

Markus Löfman

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE
POSTIOSOITE

Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL
INTERNET

etunimi.sukunimi@okv.fi
www.okv.fi